

prof. zw. Jerzy Kucia
31-428 Kraków,
ul. Chrobrego 29/33

Kraków, 9 grudnia 2018.

Recenzja Pracy Doktorskiej Pani mgr Pauliny Majdy
w związku z przewodem doktorskim wszczętym na Wydziale Operatorskim
i Realizacji Telewizyjnej Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej
i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi.

Dane personalne.

Paulina Majda urodziła się 24 września 1979 roku w Łodzi.

Edukację artystyczną rozpoczęła w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia im.
Henryka Wieniawskiego.

W roku 1994 ukończyła Państwową Szkołę Muzyczną II stopnia,
w latach 1994-1998 była uczennicą Liceum Ogólnokształcącego nr XXXVI
w Łodzi.

Maturę uzyskała w roku 1998.

W latach 1999-2000 kształciła się w Studium Teatralno – Filmowym.

W roku 2000 rozpoczęła studia w Państwowej Wyższej Szkole Filmowej,
Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi, na Wydziale Operatorskim i
Realizacji Telewizyjnej, kierunku Animacji i Efektów Specjalnych.

Pracę dyplomową obroniła w roku 2005 realizując film dyplomowy "Deja Vu"
pod opieką prof. Piotra Dumay i pracę teoretyczną pt. „Filmowe Haute Couture”
pod opieką prof. Janusza Sosnowskiego.

Edukację zawodową w zakresie fulldome i animacji 3D uzupełniała
kilkumiesięcznymi kursami w Danii i Holandii.

Realizacje artystyczne i zatrudnienie.

Po dyplomie zrealizowała kolejno własne, autorskie filmy:

„Drags free world” w roku 2009,

„Dwa Kroki za...” w roku 2010,

„ Na Skrzydłach Marzeń” w roku 2013,

„Ciało” w roku 2014,

„Helo Ziemia” w roku 2017.

Równocześnie, w tych latach, współpracowała przy produkcji wielu filmów wykonując animację, scenografię, opracowanie plastyczne, kostiumy, fotosy itd..., między innymi pracowała dla Studia filmowego Se-Ma-For przy realizacji filmu „Piotruś i Wilk” nagrodzonego Oscarem i innych tytułów, także ze Studiem Munka itd....

Projektowała kostiumy do baletu „Giselle” w reżyserii Roberta Strajnera (Teatr Wielki).

Wykonała animowaną wizualizację do spektaklu ”Pajęcza sieć” w reżyserii Aleksandra Konicznego (Teatr Studio w Łodzi).

Podejmowała się realizacji projektów komercyjnych, reklam, czołówek.

Była stypendystką Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w roku 2002.

Stypendystką programu „Młoda Polska” Narodowego Centrum Kultury MKiDN w roku 2009.

Stypendystką Rektora PWSFTviT im. Leona Schillera w roku 2015.

Brała udział w konferencjach i sympozjach dotyczących współczesnej animacji i rozwoju technologii.

W latach 2010-2018 współpracowała z Centrum Nauki Kopernik, z Filmowym Studiem Produkcyjnym w Planetarium Niebo Kopernika. Efektem współpracy są filmy fulldomowe „Na skrzydłach Marzeń” i „Halo Ziemia”.

W latach 2005-2009 pracowała jako wykładowca przedmiotu „Fotografia i obraz filmowy” w Wyższej Szkole Kupieckiej w Łodzi.

W roku 2009 wykładała przedmiot „Kostium filmowy” na „Universite de la Mode” przy Politechnice Łódzkiej.

W latach 2002 – 2008 brała udział w szeregu wystawach:

- 2008 *Muzeum Kinematografii w Łodzi, 60 lat polskiej animacji, wystawa fotografii z planu filmowego „Piotruś i wilk” (wystawa towarzysząca)*
- 2008 *„Kino. Sztuka. Mise – en – scene”, Miejska Galeria Sztuki w Częstochowie, wystawa fotografii z planu filmowego „Piotruś i wilk” (wystawa towarzysząca)*
- 2008 *Centrum Scenografii Polskiej w Katowicach, „Piotruś i wilk. Oskar 2008”, wystawa fotografii z planu filmowego „Piotruś i wilk”*
- 2008 *„Oscar Se-Ma-Fora”, Muzeum Książki w Łodzi, wystawa fotografii z planu filmowego „Piotruś i wilk” (wystawa towarzysząca)*
- 2008 *wystawa fotografii z planu filmowego „Piotruś i wilk”, Gmach Gazety Wyborczej w Łodzi*
- 2008 *Muzeum Kinematografii w Łodzi, wystawa „Piotruś i wilk na zdjęciach”*
- 2007 *Filharmonia Łódzka, wystawa fotografii z planu filmowego „Piotruś i wilk” towarzysząca polskiej premierze filmu z Łodzi*
- 2005 *Galeria „Maleńka”, „Kostium w roli głównej” (wystawa indywidualna), Łódź*
- 2005 *wystawa laureatów konkursu na najlepszy debiut malarski „Tolerancja”, Warszawa*
- 2002 *Galeria „Salon”, wystawa kolaży „Kompozyc – ja”, (wystawa indywidualna), Łódź*
- 2002 *„Express Your World”, międzynarodowa wystawa zbiorowa młodych artystów, Lyon*

Dorobek artystyczny.

Sięganie przez twórców po inspiracje artystyczne z pogranicza nauki jest charakterystyczną tendencją interdyscyplinarnych działań artystycznych. Powstawało tak szereg współczesnych, znaczących dzieł wyznaczających (poszukujących) perspektywy funkcjonowania sztuki i filmu animowanego.

Film „Halo Ziemia”, będący podstawą pracy doktorskiej pani Pauliny Majdy, dotyczy porozumiewania się między ludźmi na przestrzeni wieków, dążności do kontaktu z innym człowiekiem. Cytując autorkę „najsilniejszych z ludzkich potrzeb”. Akcja filmu dotyczy istotnych etapów z historii międzyludzkiej komunikacji: wynalazek pisma, radia, telefonu, telegrafu, internetu. To zagadnienie właściwe do wybranego przez Paulinę Majdę kina sferycznego fulldome.

„Halo Ziemia” w swojej artystycznej formie odbiega znacznie od konwencjonalnych filmów animowanych. Zarówno niezależnych artystycznie jak i komercyjnych.

Podstawowym wyróżnikiem są artystyczno-technologiczne warunki prezentacji i percepcji filmu ale także związana z tym cała sfera realizacji i produkcji. Przedsięwzięcie jest zdecydowanie atrakcyjnym wyzwaniem dla kreatywnego realizatora, ambitne artystycznie ale także ryzykowne i karkołomne z wielu względów. To kompleks zagadnień składających się na realizację filmu i jego kształt ostateczny będący wynikiem współpracy osób ze środowiska filmowego, artystycznego, naukowego.

Autorka sięga po fulldomową technologię, sferyczną prezentację, animację 3D. Konsekwencją zastosowania tych metod i środków jest konieczność wykreowania funkcjonalnego języka przekazu filmowego i specyfika percepcji widza.

Używa tych elementów, środków do realizacji nowego wyzwania funkcjonalnie, przekonywająco. Pani Paulina Majda panowała nad tym przedsięwzięciem z powodzeniem.

Film „Halo Ziemia”, kierowany do zwiedzających planetarium, z powodzeniem spełnia funkcje edukacyjne, informacyjne, wykorzystując potencjał technologiczno-artystyczny, pobudzając wyobraźnię i emocje widza specyfiką narracji wynikającą z przestrzeni obrazu, ruchu kamer, strony plastyczno-wizualnej, dźwięku.

Mamy do czynienia z posługiwaniem się nowymi technologiami, odpowiadaniem na potrzeby planetarium i na współczesne oczekiwania, wyzwania artystyczne, także z funkcjonowaniem filmu animowanego. Równocześnie obserwujemy zdecydowanie osobistą drogę artystyczną, chęć wyrażenia osobistych refleksji, doznań. Na bazie takich uwarunkowań funkcjonuje przestrzeń artystycznego działania Pauliny Majdy.

Film „Halo Ziemia” przewidziany do prezentacji sferycznej w planetarium ma służyć celom edukacyjnym a równocześnie planowany był jako fakt artystyczny.

Współpraca z planetarium i Centrum Kopernik w Warszawie nie jest zapewne przypadkiem na drodze twórczej pani Pauliny Majdy i determinowała jej działania. Dokonując takiego wyboru, autorka świadomie rezygnuje z udziału swoimi filmami w festiwalach filmów klasycznych, funkcjonujących w liczbie kilku tysięcy w skali światowej, na rzecz nowych, ambitnych wyzwań artystycznych, uważając, że to właściwsze miejsce dla swojej aktywności i sztuki filmowej.

Oglądając film mam przekonanie, że autorka z zaciekawieniem i entuzjazmem sięga po współczesne technologie, nowe możliwości kreacyjne i porozumiewania się z odbiorcą. Mam poczucie jej satysfakcji z procesu tworzenia.

Postawa taka wynika z jej kreatywnej natury ukształtowanej przez lata. Z wykształcenia muzycznego, praktyki malarsko - plastycznej, studiów i doświadczeń filmowych.

Premiera filmu „Halo Ziemia” miała miejsce w planetarium w Centrum Nauki Kopernik w kwietniu 2017 roku.

Film został nagrodzony na kilku znaczących, specjalistycznych festiwalach sztuki fulldome i jest imponująco prezentowany w skali światowej w specjalistycznych warunkach sieci planetariów. Potwierdza to poziom i słuszność decyzji autorki o podjęciu tego współczesnego wyzwania twórczego.

Filmem poprzedzającym „Halo Ziemia”, na drodze twórczej Pauliny Majdy, był „Na Skrzydłach Marzeń” zrealizowany także technologią fulldome w planetarium Centrum Nauki Kopernik. Był to pierwszy polski film zrealizowany w tej technologii. Paulina Majda rozpoczynała nim nowe doświadczenia.

Filmy poprzedzające okres współpracy z Centrum Nauki Kopernik powstawały w zdecydowanie skromniejszych warunkach i z użyciem skromniejszej techniki ale już prezentowały wyrazistą, bogatą osobowość twórczą autorki, która objawiała się w różnych odsłonach na przestrzeni kilku lat od czasu studiów.

W tym okresie Paulina Majda koncentrowała się na wypowiedziach autorskich. W filmie „Dwa kroki za...” odwołuje się do osobistej pamięci, poszukując własnych korzeni. Wiatr, wiejski pejzaż, sugestywne nastrojowe światło, pory roku, pory dnia, przemijający czas, deszcz, sugestie kierowane do widza, wyrażanie bardziej niż informowanie itd... To elementy wizualne i dźwiękowe filmu tworzące klimat pamięci. Pamięć i czas przeszły stały się elementem budującym charakter filmu.

Paulina Majda w tym filmie nawiązuje także do konwencji filmowych Jana Lenicy z lat 60, co daje dodatkowe znaczenia i poczucie przemijania. Autorka formułuje osobiste doznania w emocjonalnej formie filmowej przekazującej nam nostalgię, ból przemijającego czasu. Sprawność realizatorska potęguje emocje widza.

Spełniająca istotną rolę w twórczości filmowej Pauliny Majdy plastyka, sprzężona z wyrazistym ruchem nadaje filmowi dramatycznego charakteru, sugestywnego klimatu, odmiennego w każdym filmie z tego okresu, siłę przekazu i często poetycki charakter wypowiedzi.

Już studencki film „Tango” cechował się wyrazistą kreatywnością, sugestywną plastyką, funkcjonalnym dramaturgicznie ruchem, dbałością o emocje widza, klarownością koncepcji dramaturgicznej.

Cechą charakterystyczną pani Pauliny Majdy jest różnorodność inspiracji, zainteresowań i dokonań zawodowych. Także podejmowanie się działań w odmiennych dyscyplinach artystycznych jak i różnorodnych funkcji zawodowych na drodze twórczej i zawodowej, od muzyki, poprzez malarstwo, film, prace pedagogiczne, udział w sympozjach.

Potwierdzeniem wspomnianej twórczej różnorodności jest film „Ciało” zrealizowany na podstawie wiersza Czesława Miłosza. Autorka używa tytułowe ciało jako element ekspresji, formy filmu, materii twórczej kreując wyrazistą emocjonalnie formę filmową.

Dotychczasowe lata pracy twórczej pani Pauliny Majdy owocowały wartościowym dorobkiem, wskazując na jej potencjał ale też osiągnięciami młodej realizatorki i sukcesami w skali polskiej oraz międzynarodowej w postaci uznania i nagród. Wszystkie te filmy posiadały wyrazistą formę przekazu i sprecyzowany język filmowy. Świadczy to o kreatywnej osobowości twórczej autorki, wycuciu formy filmowej, silnej emocjonalności zarówno w przekazie jak i odbiorze filmów.

Różnorodność artystyczna jest charakterystyczną cechą jej działań, nie kolidującą z walorami osobowości artystycznej.

Praca doktorska.

zatytułowana

„Moja droga twórcza-od asamblażu do kopuły oraz eksploracja nowych sposobów percepcji filmowej i jej uwarunkowań techniczno-artystycznych na podstawie sferycznego filmu animowanego „Halo Ziemia”.

Rozprawa powstała w ścisłym kontekście z filmem „Halo Ziemia”. Jest pisemnym odniesieniem się do założeń artystycznych filmu, zagadnień technologicznych dotyczących realizacji i prezentacji filmu, specyfiki języka filmowego, percepcji filmu, perspektyw dalszego rozwoju animacji i sztuki.

Autorka opisuje technologię fulldomową, przebieg pracy nad przygotowaniem, specyfiką i różnicami w stosunku do filmów klasycznych.

W rozprawie pani Paulina Majda wyjaśnia, czym jest kino sferyczne fulldome, akcja wizualna i dźwiękowa odbywająca się w warunkach wypełnionej kopuły. Kompetentnie informuje także o historii kina sferycznego, jego obecnym stanie rozwoju, publicznego funkcjonowania, miejscach prezentacji, możliwościach korzystania z tych dokonań.

Praca pisemna potwierdza osobiste zaangażowanie autorki w podjęte przedsięwzięcie artystyczne na wszystkich etapach pracy.

Autorka charakteryzuje metody swojej pracy, preferowane przez nią rozwiązania. Podkreśla potrzebę eksperymentowania, sprawdzania, badań i indywidualne podejście do działań oraz uzyskiwanych rezultatów. Drogę swoją określa jako „krętą” ale z mojego punktu widzenia cele miała sprecyzowane.

Charakter swojej wypowiedzi filmowej wywodzi z asamblażu, plastycznej formy obrazowania a później zastosowanej do filmu i określanej jako asamblaż filmowy.

Autorski, osobisty charakter mają opisy dotyczące drogi artystycznej, decyzji, wyborów, potrzeb, technologii i techniki. Także angażowanie się w rozwijającą się technologię, w działania interdyscyplinarne stymulujące jej, użycie komputerów wymagających przystosowania ich do twórczych potrzeb. W takim kontekście dotyczącym sposobu działania trafnie odwołuje się do cytatu Picassa, jego osobistych refleksji.

Opis filmu „Halo Ziemia” jest obszerny i kompetentny.

Znaczną część opracowania pisemnego poświęca percepcji, rozważanej zarówno z punktu widzenia opracowań teoretycznych tego zagadnienia ale przede wszystkim z pozycji własnych praktycznych doświadczeń i z przekonaniem, że jest to szczególnie istotny element działalności reżysera.

Konieczność przewidzenia nowej percepcji uzasadnia stosowaniem nowych technologii i przestrzeni prezentacji, odmiennym komponowaniem czasu, usytuowaniem odbiorcy wytwarza nowe relacje pomiędzy elementami filmu i widzem. Widz pod kopułą inaczej odbiera bodźce i należy je stosować inaczej. Konieczność twórczego, koncepcyjnego myślenia, nowego twórczego podejścia, do działań w obrębie przekazu i percepcji wyjaśnia z przekonaniem wynikającym z doświadczeń i świadomości twórczej.

Autorka rozważa zagadnienia funkcjonalnego stosowania języka filmowego w przekazie w warunkach kopuły. Przełożenie klasycznego języka filmowego na funkcjonalny język kopuły planetarium. Zwraca uwagę na różnice pomiędzy tymi językami filmowymi.

Przekazuje realizatorskie uwagi dotyczące komponowania obrazu w warunkach kopuły i prezentacji w specyfice fulldome.

W omówieniu kompozycji podnosi istotną rolę ruchu, znaczenie animowania obiektów i animowanie ruchu kamery w obrębie kopuły. Komponowania ruchu,

jego ekspresji filmowej, roli narracji i dramaturgii dla percepcji dzieła. Omawia zasady współpracy z zespołem wynikające z uwarunkowań, także rolę operatora, odmiennej w kontekście pracy nad filmem klasycznym.

Odnotowuje konieczność zastosowania odmiennego klatkażu (30 kl/sek).

Opisując specyfikę montażu zwraca uwagę na funkcjonalne unikanie zdecydowanych cięć i zestawień ujęć. Określa tę zasadę montażową jako łączenie scen.

Także koncentruje się na różnicach między stosowaną technologią a klasycznym filmem w zakresie dźwięku i muzyki nazywając ją „rozmową z widzem”.

Światło określa jednym z „budulców nastroju” i wiąże z emocjami, znaczącą jego rolę dramaturgiczną i wynikającą ze współpracy z operatorem oraz funkcją operatora.

Cenne są także spostrzeżenia autorki dotyczące współpracy ze scenografem, roli dramaturgii koloru wynikających z uwarunkowań technologicznych.

Uwagi te to wynik praktycznych doświadczeń i świadomości twórczej, co chciałbym podkreślić szczególnie i co obserwujemy w realizacji filmu i w rozprawie.

Ostatnie strony rozprawy pisemnej, spełniające rolę podsumowania to pochwała innowacyjności, syntezy sztuk, interdyscyplinarności i znaczenie tych faktów dla rozwoju sztuki. Także są podkreśleniem korzyści wynikających ze współpracy z naukowcami podczas realizacji filmów sferycznych.

Autorka dywaguje na temat roli fulldome w rozwoju kinematografii, perspektyw tej specyfiki oraz innych, innowacyjnych możliwości.

Potwierdza swoje fascynacje fulldome, interdyscyplinarnością i dzieli się swoim optymizmem, nadziejami dotyczącymi rozwoju technologii i znaczenia dla sztuki.

Na tym buduje swoje entuzjastyczne wizje perspektyw animacji i sztuki oraz wagi tego faktu dla twórców różnych dziedzin.

Podsumowując uważam, że film „Halo Ziemia” to wartościowe wyzwanie i dokonanie wyznaczające nowe przestrzenie twórcze oraz spełniające funkcje praktyczne. Autorka prezentuje się jako ambitna, odważna artystycznie, cechująca się entuzjazmem i skutecznością działania. Gotowością do podjęcia nowych trudnych wyzwań. Autorka posiada ukształtowaną osobowość o tendencjach do eksperymentowania i różnorodności artystycznej. Efektem tych cech są osiągnięcia na skalę międzynarodową.

Praca pisemna jest kompetentna, merytoryczna, wyczerpująca temat.

Dokumentacja jest zebrana skrupulatnie, klarownie przedstawione są wszystkie podjęte zagadnienia.

Autorka demonstruje nam przejrzysty obraz działań, dokonań, osiągnięć.

Potwierdzeniem tego są prestiżowe pokazy i nagrody:

2018 „Halo Ziemia”, (*Gold Winner w kategorii 360 Dokumentaries Film*)

9th Cannes Corporate Media & TV Awards, Francja

2018 „Halo Ziemia”, (*Best Special Effects Award*), *Expo China Science and Technology, Pekin*

2017 „Halo Ziemia”, *Immersive Film Festival (Best Soundtrack), Espinho, Portugalia*

2017 „Halo Ziemia”, *Immersive Film Festival (Best Movie Award), Espinho, Portugalia*

2017 „Halo Ziemia”, *Brno Fulldome Festival (Nagroda dla Najlepszego Filmu), Brno, Czechy*

2017 „Halo Ziemia”, *Fulldome Film Festival (JANUS Directors Award), Jena, Niemcy*

2016 „Dream to Fly”, *Fiskie Fulldome International Film Festival (Audience Choice),*

Colorado, USA

2016 „Dream to Fly”, *Immersive Film Festival in Madrid (Best Fulldome Film), Hiszpania*

2015 „Dream to Fly”, *III Nagroda, 2nd Russian Fulldome Festival, Jaroslav, Rosja*

2015 „Halo Ziemia” (trailer), wyróżnienie, *Fulldome Film Festival, Jena, Niemcy*

2015 „Dream to Fly”, *Central European Fulldome Festival, Nagroda dla najlepszego filmu, Brno, Czechy*

2014 „Dream to Fly”, *Makau (Macao International Fulldome Festival), Nagroda Publiczności*

2014 „Dream to Fly”, *Best Visuals at IPS Fulldome Film Festival, Pekin, Chiny*

- 2014 „Dream to Fly”, Nagroda Publiczności, IPS Fulldome Film Festival, Pekin, Chiny
- 2014 „Dream to Fly”, Gwacheon (Międzynarodowy Festiwal Filmów Fulldome) – Złota Gwiazda, Korea
- 2013 „Dream to Fly”, Nagroda za najlepszy scenariusz, Imiloa Fulldome Film Festival, Hawaje
- 2013 „Dream to Fly”, Directors Award, Fulldome Film Festival, Jena, Niemcy
- 2012 „Dwa kroki za...”, wyróżnienie, Aimation Film Festiwal ANIMOCJE, Bydgoszcz
- 2011 „Dwa kroki za...”, I nagroda, CutOut Film Festival (non-narrative film), Meksyk
- 2011 „Dwa kroki za...”, pozaregulaminowa Nagroda Specjalna Dyrektora Festiwalu, Festiwal Filmów Animowanych w Krakowie, OFAFA 2011
- 2005 „Deja vu”, Nagroda Prezesa Stowarzyszenia Filmowców Polskich na Międzynarodowym Festiwalu Młodego Widza, Poznań
- 2004 „Deja vu”, Nagroda Nationale Nederlanden Award za scenariusz filmu dyplomowanego
- 2004 laureatka konkursu na najlepszy debiut malarski „Tolerancja”, Warszawa
- 2004 „Tango”, wyróżnienie, 7th Film Festival, Turek
- 2002 „Tango”, wyróżnienie specjalne, VIII OFAFA, Kraków

Konkluzja

Pracę doktorską pani mgr Pauliny Majdy oceniam wysoko.

Stwierdzam, że realizacja filmu „Halo Ziemia” wraz z rozprawą, będąca przedmiotem pracy doktorskiej pani Pauliny Majdy oraz dorobek artystyczny i zawodowy, stanowią wartościowy, autorski wkład w rozwój rodzimej sztuki filmu animowanego.

Dokonania te potwierdzają jej predyspozycje i umiejętności do samodzielnej działalności artystycznej oraz profesjonalne umiejętności współpracy z ekipą filmu.

Podjęte przez doktorantkę decyzje i rozwiązania artystyczne są autorskie i w pełni oryginalne, świadczące zarówno o jej umiejętnościach jak i wszechstronnej wiedzy praktycznej i teoretycznej.

Przedstawiona rozprawa świadczy o wiedzy przedmiotowej i dużym stopniu świadomości twórczej autorki. Opis ten w przekonujący sposób wykazuje,

że dzieła filmowe i artystyczne pani Pauliny Majdy są rezultatem jej autentycznego zainteresowania, zaangażowania i odpowiedzialności zawodowej.

W konkluzji moich obserwacji i analiz z pełnym przekonaniem stwierdzam, że zrealizowana przez panią Paulinę Majdę praca doktorska, film „Halo Ziemia” i rozprawa oraz dorobek artystyczny i praca zawodowa stanowią podstawę do podjęcia przez Radę Wydziału Operatorskiego i Realizacji Telewizyjnej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera uchwały, dotyczącej nadania stopnia doktora w dziedzinie sztuk filmowych.

Jerzy Kucia

